

Riksdagens svar RSv 96/2017 rd – RP 58/2017 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om familjepensioner som beviljas utifrån extra konstnärspensioner

Ärende

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om familjepensioner som beviljas utifrån extra konstnärspensioner (RP 58/2017 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Social- och hälsovårdsutskottet (ShUB 7/2017 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lag:

Lag

om familjepensioner som beviljas utifrån extra konstnärspensioner

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Rätt till familjepension

När den som erhållit extra konstnärspension avlidit, betalas på ansökan av den avlidnas förmånstagare och i enlighet med bestämmelserna i denna lag efterlevandepension och barnpension (*familjepension*) till förmånstagarna.

2 §

Efterlevande makes rätt till pension

En efterlevande make har rätt till efterlevandepension, om

- 1) han eller hon har ingått äktenskap med förmånslåtaren innan denne fyllt 65 år, och
- 2) han eller hon har eller har haft ett gemensamt barn med förmånslåtaren.

Riksdagens svar RSv 96/2017 rd

Rätt till efterlevandepension har också en sådan efterlevande make vars äktenskap hade ingåtts innan den efterlevande maken fyllde 50 år och förmånslåtarens 65 år och äktenskapet hade varat minst fem år, om den efterlevande maken

1) har fyllt 50 år vid förmånslåtarens död, eller

2) vid förmånslåtarens död hade fått invalidpension enligt en arbetspensionslag som avses i 3 § i lagen om pension för arbetstagare (395/2006) eller sjukpension enligt folkpensionslagen (568/2007) i minst tre års tid.

Den efterlevande maken har inte rätt till efterlevandepension enligt 1 mom. om barnet har givits som adoptivbarn utanför familjen före förmånslåtarens död eller är förmånslåtarens barn som den efterlevande maken har adopterat efter förmånslåtarens död.

Om den efterlevande maken på basis av ett tidigare äktenskap har rätt att få motsvarande familjepension utifrån en extra konstnärspension, uppkommer inte rätt till ny familjepension.

3 §

Barns rätt till pension

Rätt till barnpension vid förmånslåtarens död har ett barn som inte har fyllt 18 år och som är barn till förmånslåtarens och barn till den efterlevande maken och som bodde i samma hushåll som förmånslåtarens och den efterlevande maken vid förmånslåtarens död.

Barnpension beviljas i första hand efter barnets egen förälder. Rätt till barnpension kan inte uppkomma efter flera än två förmånsåttare samtidigt. Om ett barn som får barnpension efter två förmånsåttare senare beviljas barnpension efter sin egen förälder, upphör den barnpension som först beviljats efter en annan förmånsåttare från den tidpunkt vid vilken den barnpension som beviljats efter den egna föräldern börjar.

4 §

Begränsning av rätten till pension

En efterlevande make som är den enda förmånstaggare som har rätt till familjepension, har inte rätt till efterlevandepension om summan av hans eller hennes regelbundna förvärvsinkomster samt pensionsinkomster enligt arbetspensionslagarna överskrider det månatliga belopp som anges i 3 § i lagen om extra konstnärspensioner (194/2016). När den efterlevande maken blir enda förmånstaggare, kontrolleras hans eller hennes inkomster utifrån den fastställda beskattningen för det föregående året.

Rätt till familjepension har inte den som genom brott uppsåtligt har orsakat förmånsåttarens död.

5 §

Grund för, beloppet av och justering av pensionen

Grunden för familjepensionen är den av staten beviljade extra konstnärspension som förmånsåttaren fick vid sin död.

Av grunden för familjepensionen utgör efterlevandepensionen

Riksdagens svar RSv 96/2017 rd

1) 6/12, om förmånstagare är den efterlevande maken ensam eller den efterlevande maken och ett barn,

2) 5/12, om förmånstagare är den efterlevande maken och två barn,

3) 3/12 om förmånstagare är den efterlevande maken och tre barn,

4) 2/12 om förmånstagaren är den efterlevande maken och fyra eller flera barn.

Av grunden för familjepensionen utgör barnpensionen sammanlagt

1) 4/12, om det finns ett barn,

2) 7/12, om barnen är två,

3) 9/12 om barnen är tre,

4) 10/12, om barnen är fyra eller flera.

Det sammanlagda beloppet av barnpensionen fördelas jämnt mellan de barn som är förmånstagare.

Familjepensionens belopp och dess fördelning mellan förmånstagarna justeras, om antalet förmånstagare förändras. Justeringen görs från ingången av kalendermånaden efter förändringen. Om betalningen av familjepensionen till någon av förmånstagarna avbrutits eller minskats, hänförs sig avbrottet eller minskningen till den personens andel av familjepensionen.

6 §

Beviljande och betalning av pension

Familjepension beviljas och betalas av Keva.

Genom förordning av undervisnings- och kulturministeriet utfärdas bestämmelser om ansökan om och betalning av familjepension samt om de uppgifter och utredningar som ska ingå i ansökan.

7 §

Begynnelsestidpunkten för familjepension och utbetalning retroaktivt

Familjepension betalas från ingången av kalendermånaden efter den månad under vilken förmånslåtaren avled. Till ett barn som fötts efter förmånslåtarens död betalas familjepension från ingången av kalendermånaden efter barnets födelse.

Familjepension betalas inte utan särskilda skäl retroaktivt för längre tid än sex månader före den månad då ansökan om pension gjordes.

8 §

Beviljande av familjepension för viss tid

Om någon utredning om förmånslåtarens död inte kan läggas fram, men det är sannolikt att han eller hon har avlidit genom drunkning eller till följd av någon annan olycka eller av någon annan därmed jämförbar orsak, kan familjepension beviljas för viss tid.

När familjepension beviljas för viss tid i enlighet med 1 mom., dras förmånslåtarens extra konstnärspension in den dag familjepensionen börjar.

Riksdagens svar RSv 96/2017 rd

9 §

När rätten till familjepension upphör samt anmälningsplikt

Rätten till efterlevandepension upphör, om den efterlevande maken ingår nytt äktenskap före fyllda 50 år. Den som får efterlevandepension är skyldig att uppge för Keva att han eller hon ingått äktenskap. Rätten till efterlevandepension upphör också om den efterlevande maken blir enda förmånstagare och hans eller hennes inkomster överskrider det belopp som anges i 4 §.

Rätten till barnpension upphör när barnet fyller 18 år eller om han eller hon ges som adoptivbarn till någon annan än förmånslåtarens efterlevande make eller dennes nya make. Om ett barn som får barnpension ges som adoptivbarn till någon annan än förmånslåtarens efterlevande make eller dennes make, är adoptivföräldrarna skyldiga att underrätta Keva om att de adopterat barnet.

10 §

Engångsbetalning av efterlevandepension

När efterlevandepensionen upphör i enlighet med 9 § 1 mom., betalas till den efterlevande maken ett engångsbelopp som är lika stort som efterlevandepensionen för tre år hade varit. Grunden för engångsbeloppet är den månadspension som senast har betalats ut.

11 §

Sökande av ändring

På ändringssökande i ett beslut av Keva enligt denna lag tillämpas bestämmelserna om ändringssökande och om undanröjande av ett lagkraftvunnet beslut i 9 kap. i pensionslagen för den offentliga sektorn (81/2016).

12 §

Upphörande av utbetalning av pension och återkrav av utbetald pension

Keva får besluta att utbetalningen av pension ska upphöra och att redan utbetald pension ska återkrävas, om pensionssökanden i sin ansökan har gett felaktiga eller vilseledande uppgifter om en omständighet som väsentligt har inverkat på erhållande av pension.

Keva får i fråga om extra familjepensioner besluta att återkrav inte görs på en del av den pension som ska återkrävas, om återkrav till fullt belopp är orimligt med tanke på pensionstagarens ekonomiska ställning.

13 §

Justering av pensionen och inkomstgränser

Pension enligt denna lag ska justeras kalenderårsvis med iakttagande av 98 § i lagen om pension för arbetstagare. Den inkomstgräns som anges i 4 § i denna lag ska justeras årligen från in-

Riksdagens svar RSv 96/2017 rd

gången av januari med den lönekoeficient som avses i 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

14 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs statsrådets beslut om extra familjepensioner i anlutning till extra konstnärspensioner (216/1974). Beslutet tillämpas dock på ansökningar som anhängiggjorts före lagens ikraftträdande och behandlas vid undervisnings- och kulturministeriet.

Helsingfors 17.10.2017

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare